

Voorwoord

Net als de rest van het land krabbelde de Copernikkel in het voorjaar van 2022 ook uit de Corona-beperkingen. Een periode die voor veel mensen in kwetsbare posities er extra heeft ingehakt. De gevolgen bleven lang voelbaar. Toch zijn de verschillende Copernikkel-initiatieven weer tot bloei gekomen. Soms in bijgestelde vorm omdat er zich wisselingen voordeden in vrijwilligers en ondersteunende freelancers of omdat een initiatief zocht naar een nieuwe aanpak.

In 2022 zijn vele stappen gezet om de organisatie te verstevigen om zo de continuïteit beter te kunnen waarborgen. Er zijn nieuwe subsidies verworven en de afspraken met de gemeente bijgesteld. Ook zijn er stappen gezet om in werkgeverschap de gedetacheerde medewerkers van Loods vanaf 2023 in dienst van de Copernikkel te nemen en is een begin gemaakt met het bedenken van de best passende constructie voor de huidige en toekomstige betaalde medewerkers. Het bestuur van de Copernikkel dankt alle vrijwilligers en betaalde medewerker voor hun geweldige inzet, hun enthousiasme en hun betekenis voor vele bewoners van de mooie wijk Boschveld.

Over Copernikkel

Copernikkel is een coöperatie en een stichting in de Bossche wijk Boschveld met als doel een dienstenbedrijf voor en door bewoners te ontwikkelen. Deze diensten komen tegemoet aan de groeiende vraag naar ondersteuning op het gebied van wonen, (on)betaald werk, zorg, welzijn en leefbaarheid en bevorderen tevens de wijk economie. Uitgangspunt is de leefwereld van de bewoners en niet de systeemwereld. Op deze laagdrempelige manier worden bewoners bereikt die door professionele instellingen niet of nauwelijks worden gezien. De initiatieven bevorderen de sociale cohesie.

De Copernikkelinitiatieven

Fietswerkplaats	Boschveldband
BuurtmanBuurtvrouw	Copernikkelkoor
Boschveld Wereldkeuken + Afhaalmaaltijd	Klussendienst
NaaiMeetUp	Bibliotheek/gratis boeken
Reparatiestraat	Wij Gaan Fietsen Maken
Boschveldtuin	Kunst aan de muur
Taallessen + inburgering	

Doel en doelgroep

(Kwetsbare) bewoners in Boschveld ondersteunen door middel van het runnen van wijkinitiatieven in een sociale (buurt)coöperatie.

Bestuur

Het bestuur van de stichting bestond begin 2022 uit:

Marc Eysink Smeets, voorzitter

Lucas Kastelijn, algemeen lid

Mohamed Cherabi, algemeen lid

Er stond een vacature voor penningmeester uit.

Rond de zomer heeft bestuurslid Annemarie Kuiper zich als penningmeester bij het bestuur aangesloten, waarmee we de basiskwaliteiten die we noodzakelijk achten, in het bestuur vertegenwoordigd zien. In het najaar heeft Mohamed Cherabi zijn bestuursfunctie neergelegd omdat hij deze bestuurstaak niet meer kon combineren met zijn werk.

Het bestuur van de coöperatie bestaat uit:

Marc Eysink Smeets, voorzitter

Lucas Kastelijn, algemeen lid

Miek van Dongen, algemeen lid

Beide besturen vergaderen tegelijkertijd, maar blijven vertegenwoordigers van twee entiteiten, waarbij het bestuur van de stichting een andere verantwoordelijkheid draagt (vooral in financiële zin) dan het bestuur van de coöperatie. Daar zijn de leden het hoogste orgaan.

Voor de dagelijkse uitvoering van de Copernikkeldoelstellingen bestaat een team van (deeltijd) betaalde professionals, in totaal ruim 2 FTE, die ondersteund worden door vrijwilligers. Verder zijn er professionals werkzaam bij de Fietswerkplaats en BuurtmanBuurtvrouw, maar zij vallen in 2022 nog onder het werkgeverschap van stichting Loods.

Bijzonderheden bestuur voor het jaar 2022

Overname projecten stichting Loods

Vanuit de gemeente en ook vanuit Stichting Loods lag er in 2021 al het verzoek om als organisatie het inhoudelijk en technisch werkgeverschap van twee projecten over te nemen: BuurtManBuurtVrouw en Fietswerkplaats. Beiden waren al lid van de Copernikkel coöperatie. Vanwege de fysieke nabijheid van beide projecten in Boschveld, een logische stap om ze ook onder de stichting te laten vallen. 2022 hebben we gebruikt om inhoudelijk en ook technisch voor te sorteren op de overdracht, in gedegen samenwerking met stichting Loods.

Nieuw voor Copernikkel is het werkgeverschap. Waar de organisatie tot nu toe alleen met ZZP'ers gewerkt heeft, moest nu alles opgetuigd worden voor volwaardig werkgeverschap, inclusief gedegen personeelsbeleid, loonbelastingnummer, aanmelding pensioenfonds, verzuimarts en -verzekering. De insteek daarbij was dat het voor de werknemers een zo geruisloze overgang gerealiseerd zou worden. Copernikkel ziet het werkgeverschap als een passende stap in de professionalisering.

Financiën extern

Voor het jaar 2022 stond op de bestuurlijke agenda om vervolfinanciering te vinden nadat de incidentele, maar substantiële bijdragen van Oranjefonds en Kansfonds ophouden. Hier ging veel tijd en aandacht naar uit. Copernikkel had daarbij de nadrukkelijke wens om structurele activiteiten niet te financieren met incidentele gelden, maar als basissubsidie bij de gemeente aan te vragen.

Aan het einde van 2022 lag er een gefundeerde begroting. In gesprekken met de gemeente is er gedegen gekeken naar welke activiteiten in de basis thuishoren en welke uitgangspunten daaronder liggen (zie daarvoor de bijlage). Ook kwam ter sprake wat de maatschappelijke meerwaarde is die de organisatie oplevert en waar zij aanvullend is aan het bestaande reguliere aanbod in de stad. De in samenwerking met het Oranjefonds en Avance opgestelde *Theory of Change*¹ hielpen daarbij. Daarbij is ook aandacht besteed aan een goede positionering van de organisatie in het maatschappelijke veld, tussen de bestaande zorg/welzijnspartijen en vrijwilligersorganisaties in. Resultaat is een gedegen financiering voor de basis voor de jaren 2023 en 2024.

In het contact met de gemeente deed zich een mooie kans voor wat betreft samenwerking in het Programma Samen, georganiseerd door VSB Fonds, Oranjefonds, Stichting Doen en de VNG. Insteek daarbij is de vraag hoe gemeenten en bewonersinitiatieven beter met elkaar kunnen samenwerken. Omdat we het belangrijk vinden om een goede samenwerking breder te kunnen trekken dan alleen voor onze eigen organisatie, hebben we samen met stichting Transfarmers ingeschreven. Interessant daarbij is dat zij weliswaar een vergelijkbare manier van werken hebben (informeel, van onderop, gericht op doen) maar op een andere wijze gefinancierd worden. Met enige trots kunnen we zeggen dat we uit in totaal 44 aanmeldingen geselecteerd zijn om mee te doen. Inhoudelijk is dat interessant, en het gaat ook gepaard met een financiële bijdrage van 15.000 per jaar voor de duur van twee jaar.

Financiën intern

Naast extra externe financiering heeft de organisatie ingezet op het actualiseren en stroomlijnen van interne organisatorische en financiële processen.

Grote(re) regeldruk

Vanwege het feit dat de stichting een subsidiebijdrage boven €100.000 van de gemeente ontvangt, is er in 2022 een beoordelingsverklaring van de accountant verwacht. De interne organisatie is hierop verder geprofessionaliseerd: in de basis zijn alle administratieve processen gestroomlijnd en vastgelegd. We moeten daarin wel waken dat het administratieve proces afgestemd blijft op de informele manier van werken die de organisatie kenmerkt (dus niet overstructureren). Daarin zijn we geslaagd.

¹ Verandertheorie waarmee impact in kaart wordt gebracht.

Bestuurlijk inhoudelijk

Een andere opdracht die het bestuur zichzelf meegegeven had voor 2022 was om aansluiting te zoeken bij vergelijkbare initiatieven (lokaal – landelijk) ten behoeve van kennisontwikkeling en het beter op de kaart zetten van de 'Copernikkelmethode'. Het Programma *Banen voor je buurt* bood hiervoor een mooie kans. Hierin werd het onderwerp Parallele arbeidsmarkt (werk tussen betaald en vrijwilligerswerk in) verder uitgediept en gaf ons de mogelijkheid te onderzoeken hoe dat binnen de Copernikkelcontext zou passen, inclusief businessplan, begroting en (social) Business Model Canvas. Onder de titel *Boschveld Klust* werkten we inhoudelijk aan het concept om een klussendienst in de wijk in te zetten die een oplossing biedt voor buurtbewoners die niet kunnen klussen, die tegelijkertijd mensen aan werk helpt én die een bijdrage levert aan het bevorderen van leefbaarheid en het tegengaan van eenzaamheid. Een win-win situatie dus. Voor de toekomst zien we mooie kansen in de samenwerking met onze sociaal aandeelhouders Brabant Wonen en Zayaz.

Interessante bijvangst was dat we tegelijkertijd uitgebreid konden uitwisselen met andere initiatieven in het land die zich met vergelijkbare onderwerpen bezighouden. Als afsluiter mochten we pitchen en werden er drie prijzen van €25.000 uitgelooft. Tot onze grote vreugde wonnen we de pitch!

Een onderwerp dat we als organisatie en bestuur belangrijk vinden, is dat de mensen op de coördinatorposities binnen de organisatie een afspiegeling zijn van mensen uit de wijk. Zo zoeken we gericht naar aanvulling in het bestuur van mensen met een migratieachtergrond en onderzoeken we mogelijkheden om mensen, vrijwilligers, deelnemers intern te laten groeien zodat ze meer verantwoordelijkheid op zich nemen en wellicht door kunnen stromen naar een kartrekkersrol.

Met de installatie van een nieuw college van Burgemeester en Wethouders, hebben we, met pijn in het hart, als organisatie afscheid genomen van 'onze' vertrouwde wethouder Ufuk Kahya. We voelen ons verbonden met Kahya, die sterke banden met de wijk en de organisatie heeft. Door de nieuwe portefeuilleverdeling komen de verschillende domeinen waarop Copernikkel werkt, onder meerdere wethouders te vallen: oa. Marianne van der Sloot (sociale structuur), Roy Geers (wijkgericht werken) en diverse thema's verdeeld over het college van B&W. Beide voornoemde wethouders zijn al bezoek geweest voor kennismaking en hebben enthousiast gereageerd op onze activiteiten.

Tot slot, het blijft belangrijk om goed te communiceren over onze initiatieven en de ontwikkelde Copernikkelmethode. We blijven daarbij uitkijken naar meer creatieve, ludieke manieren. Weer een rapport in een lade gaat ons daarbij niet helpen, is het devies.

We krijgen zeer regelmatig de vraag of we 'vrijwilligers kunnen leveren' voor evenementen en initiatieven, waarbij dan gezocht wordt naar een meer inclusieve benadering (lees: mensen met een niet-Nederlandse achtergrond betrekken). Dit sterkt ons in de idee dat we vanuit onze eigen organisatie (met namen) creatieve projecten op kunnen zetten waarbij

iedereen mee kan doen, en vooral ook het diverse gezelschap aan buurtbewoners dat we in huis hebben. Dat proces is nog niet klaar, en zullen we in 2023 voortzetten.

Beleid op Social return

De gemeente 's-Hertogenbosch stelt in haar subsidievoorwaarden dat de organisatie beleid voert op social return². Copernikkel is bij uitstek een organisatie die daar een bijdrage aan levert. Ze doet vooral werk in het zogeheten voorliggende veld door buurtbewoners in een kwetsbare positie te ondersteunen en stimuleren, zodat ze stapjes kunnen zetten in de richting van reguliere structuren en zelfredzamer worden. Deze aanpak is verankerd in onze Copernikkelmethode en zit als het ware in het DNA van de organisatie.

Verder kent Copernikkel ook het gerichte project 'Copernikkel werkt' waarbij vrijwilligers gericht gecoacht en gestimuleerd worden richting betere taalbeheersing, vrijwilligerswerk en groei op andere leefgebieden (netwerk, opvoedondersteuning, financiën). We zien daar veel mogelijkheden om nog meer gericht in te zetten op individuele groei. Dit project – opgezet met ondersteuning van het Oranjefondsprogramma *Meedoen: Samen uit de Armoede* - is een vast onderdeel van Copernikkel geworden.

Daarnaast werkt Copernikkel aan ontwikkeling van projecten die gericht bijdragen aan de doelstellingen van de organisatie, en daarmee ook aan de social return. Een voorbeeld hiervan is het project *Banen voor je Buurt*, waarbij verder onderzocht wordt op welke manier er (betaald) werk gecreëerd kan worden en tegelijkertijd een oplossing geboden wordt voor een of meerdere maatschappelijke vraagstukken.

Inhoudelijke ontwikkeling initiatieven

Bij de initiatieven gebeurt er in een jaar veel te veel om op te noemen! In dit jaarverslag volstaan we daarom met het noemen van de voornaamste ontwikkelingen die van belang zijn voor de organisatie in het algemeen, of de subsidieverantwoording. Separaat komt een verantwoordingsoverzicht van aantallen bezoekers, vrijwilligers en deelnemers in 2022. Graag verwijzen we naar de nieuwsbrieven die periodiek verschijnen en een goede weergave vormen van alle activiteiten die er in 2022 uitgevoerd zijn.

Fietswerkplaats

Na de zomer van '22 hebben we, door het aangekondigde vertrek van de coördinator van de Fietswerkplaats in ons directe en daaromheen liggende netwerk gezocht naar een opvolger. Een nieuwe Ahmad was moeilijk te vinden, vandaar dat we ingezet hebben op een duo-functie, waarbij iemand kartrekkersrol vervult en het sociale deel voor zijn rekening neemt, aangevuld met een werkplaatsmeester fietsenmaker. Eind 2022 waren gesprekken daartoe vergevorderd, zodat begin 2023 twee opvolgers van start konden.

² Social return: het opnemen van sociale voorwaarden bij subsidieverlening zodat de subsidieontvanger een bijdrage levert aan het gemeentelijk beleid ten aanzien van het bevorderen van werkgelegenheid van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in de breedst mogelijke zin.

Wereldkeuken

De wereldkeuken heeft in 2022 belangrijke ontwikkelingen doorgemaakt. Na de coronajaren waarin de mogelijkheden beperkt waren voor bij elkaar komen, maar de afhaalmaaltijd een mooi alternatief bleek, trok de cateringtak aan. Begin 2022 zijn er verschillende stappen gezet om de vrijwilligersvergoedingen voor de koks te stroomlijnen. Dat loopt sindsdien soepel en eenduidig. De (vrijwillige) coördinator van de cateringtak gaf tegen de zomer aan te willen stoppen. In het najaar is daar een nieuwe coördinator ingesprongen, die we via de fietslessen in het AZC kennen. Dus eind 2022 was de keuken goeddeels op dreef.

Na de zomer is de wijkmaaltijd nieuw leven ingeblazen. Dit is een bekend concept dat voor corona goed functioneerde. Tijdelijk was daar de afhaalmaaltijd voor in de plaats gekomen, maar nu het samen eten weer mag, hebben we ervoor gekozen het 'afhalen' te stoppen en in te zetten op een initiatief waarbij buurtbewoners elkaar ontmoeten én waar koks hun talenten kunnen ontwikkelen. Dat past beter bij onze doelstellingen en wat we uit willen dragen.

Nieuwsbrief

Voor mee informatie over de activiteiten en de initiatieven, zie: *Copernikkel maakt er werk van* editie 9 van 'Ons krantje': <https://copernikkel.email-provider.eu/web/ry06afqvc/x2qeehunwo/juwzrmyass/v02byswdnl>

Doorkijkje naar de toekomst

Voor 2023 gaan we als organisatie verder op de ingeslagen weg. Dit betekent aan de ene kant bestending van de financiële afspraken met gemeente en fondsen en (nog) betere stroomlijning van de bedrijfsvoering. Verder wordt er nagedacht over het omzetten van ZZP-overeenkomsten naar dienstverbanden nu de organisatie haar pioniersfase aan het ontgroeien is. Aan de andere kant betekent dit zoveel mogelijk faciliteren van de initiatieven van onderop. Want we zien dat dat betekenisvol is en blijft en dat daar vooral de meerwaarde van Copernikkel zit. Dat blijven we in de toekomst zeker koesteren!

Samenwerking

Copernikkel is bij uitstek een organisatie waarin samengewerkt wordt. Samenwerking tussen verschillende vrijwilligers die elkaar verder helpen, samenwerking tussen de initiatieven, maar ook samenwerking met relevante lokale en bovenlokale organisaties. De samenwerking is erop gericht om elkaar aan te vullen in wat eenieder te bieden heeft.

Hieronder de samenwerkingspartners:

- Gemeente 's-Hertogenbosch:
accountmanager, wethouder(s),
wijkmanager, triple i, WeenerXL
- Graafse Akker/ Transfarmers
- BBS Boschveld
- Zayaz

- BrabantWonen
- Politie/wijkagent
- Farent (ook: wijknetwerkoverleg)
- Koo/wijkplein
- Stichting Mee
- Quiet (armoedenetwerk)
- Stichting Loods
- Boschveld Ambachtcentrum (BAC)
- Ambachtshuis Brabant
(leer/werktrajecten in diverse ambachten)
- COA, AZC's Meerwijk en Rosmalen
- Oekraïnersopvang
- Osperon
- Werkcarrousel
- KW1C / stages/opleiding
- Hogeschool Avans
- KC Kwartiermaker
- Rijzert College
- Onafhankelijk Buurtplatform Boschveld (OBB)
- Resto van Harte
- Bewust Wonen en Werken in Boschveld
- Oranjefonds
- Kansfonds
- Banen voor je Buurt (Social Enterprise NL, Start Foundation en LSA)
- NLDoet
- Stadshout
- Vluchtelingenwerk
- Reinier van Arkel
- Cello
- Landelijk Samenwerkingsverband Actieve bewoners (LSA)
- Bewust Wonen en Werken Boschveld (BWVB)
- Tijdschrift Groei en Bloei
- En vele andere geïnteresseerden en betrokkenen

Bijlage: Onderliggende principes Copernikkel

Bij de initiatieven hanteren we de volgende principes:

- Initiatieven draaien zo zelfstandig mogelijk, zijn relatief op zichzelf staand, zowel financieel als organisatorisch
- Stichting (basisorganisatie) ondersteunt waar nodig
- Coöperatie (leden/initiatieven) wisselen onderling uit en versterken elkaar
- Vrijwilligersvergoedingen worden in principe betaald uit de opbrengsten (behalve algemene inzet tbv algemene communicatie)

Professionele ondersteuning vooral gericht op:

- Draaien basis/faciliteren initiatieven
 - Continuïteit
 - Administratie/boekhouding
 - Ondersteuning initiatieven waar nodig
- Voldoen aan subsidievereisten
- Financiering en bestuurlijke zaken
- Ondersteuning vrijwilligers richting zelfstandigheid en ook coachen in de rol om anderen te begeleiden in hun groei (train de trainer-idee)
- Vangnet voor vrijwillige inzet bij uitval vrijwilliger(s)